Bludičky.

Román od ... Jana Klecandy.

Fortin, nechtěje horlivého kazatele vyrušovati, zívnul souhlasně hlavou, ale páter Romuald pokračoval: "Vlastně já tomu všemu sám nerozumím, přiznávám se! Takový je v tom galimatias. Když posílali Němce do boje proti korsickému uchvatiteli, rozněcovali v nich myšlenku národní. A nyní v Německu zakazují Němcům po německu čísti a mysliti, chtějí, aby byli Bavoráky, Prusáky, Sasíky, ale nás zde zase nutí, abychom se Němci stali!"

"Zcela důsledně," namítl Fortin, "chtějí, abychom byli všichni Rakušany!"

"Rakušany! Jaká to prudo národnost!" rozkřikl se páter Romuald, ale hnedle pokračoval tišším hlasem: "Máme snad býti Němci, ač tvoří Němci v této říši menšinu?"

"Menšinu snad číselní! Ale pohleďte na vyšší vzdělanost a uvidíte, že příklon se váha Němcům!"

"Tak, tak," horlil stařec. "Myslíte opravdu, že německý sedlák je vzdělanější než náš český?"

"Myslím, celý národ, jeho jazyk, jeho literaturu! A to přece nepopřete, že Němci jsou v této říši nejvyspělejší, jejich jazyk nejbohatší a nejušlechtilejší!"

"A vy chcete tedy, abychom my, poněvadž Němci po staletí hýčkáni, stojí výše než my, k nim se připojili! Abychom zřekli se své národnosti a splynuli s nimi!"

"Nelekám se toho! Naopak, spatřuji v tom prospěch všeho lidstva i nás. Přestanou všecky spory —"

"A přestane všechen pokrok," přerušil Fortina stařec. "Snad po staletích bylo by tak dobře, ale na čas, než by se ono pokolení přerodilo, zastavil by se všechen pokrok, všechen rozvoj, poněvadž by ten přerod spotřeboval pro sebe všecku energii a všecku inteligenci národa. A konec konců," rozhorlil se velebníček náhle, "my nechceme a na tom je dost! My máme svůj jazyk, svou kulturu, my jsme národem. Jsme-li pozadu za jinými, dobrá, dohoníme je! Ale svého jazyka, jenž je duševním majetkem celého národa, jenž je prací a výsledkem kulturního snažení celých staletí, se nezřekneme!"

Za hovoru došli oba k Žitné bráně, kterou vešli do města. V Žitnobranské ulici bylo dosti chodců, takže se nemohli ponořiti do hlubšího rozhovoru. Teprve když došli do tiché Štěpánské a zamířili ke Koňskému trhu, opět se trochu uvolnilo. Pater Romuald, rozhořčen některými poznámkami Fortinovými, zle na něho útočil.

"Mluvíte jako všichni, kteří nás podceňují a odsuzují, aniž by nás znali. Půl staletí je stará ta bájka o chudém, sprostém jazyce českém, který se pro vědecké snažení nehodí, a hle, my dnes máme jazyk bohatší než německý, jazyk, v kterém nám naši učenci všecky vědomosti vyložiti dovedou. Ale to vy viděti nechcete, poněvadž se vám to nehodí! A co mluvíte o nižším plemeni, o nižší kultuře, ej, vy pane kosmopolito, proč vy, když celý svět znáte, nechcete znáti dějiny svého národa? Vezměte je, čtěte v nich a vlastencem se z vás stane, jako z každého, kdo do té svaté knihy hlouběji se podíval. Čtěte je jen a uvidíte, že i my jsme žili svůj samostatný život, že jsme na žebříku vzdělanosti stáli výše, než naši sousedé, kteří se dnes nad nás vypínají, poněvadž dnes oni jsou výš, ale jen proto, že nás po celá staletí do hlubin sráželi!"

Fortin, jenž podobná slova v několika dnech již po třetí a vždy s tak přesvědčující vřelostí mluviti slyšel, v rozpacích mlčel. Cítil, že ztrácí půdu pod nohama, poněvadž sám sobě musil doznati, že nezná oněch dějin, k nimž stejně Brozanský jako Křížek a dnes páter Romuald se odvolávali. Teprve po chvilce, sebrav všecky své vědomosti, odvážil se k námitce.

"A jste vy, kněz, opravdu hrd na ty husitské války, o nichž pravíte, že jsou nejslavnější dobou vaší historie, na toho slepého bestvora, jenž pálil kláštery a obracel zemi v poušť?"

"Jedem, jedem vás napojili přátelé," trpce řekl velebníček, ale hned zase pokračoval nadšeně: "Ano, já jsem kněz a pravověrný, myslím! A Hus byl kacíř, poněvadž učil mnohému, co já zavrhuji, ale proto přece ctím ho jako muže svatého, jako člověka, který za svou víru život obětoval! Ti Němci svého Luthera obklopili svatozáří a na našeho Husa bláta hany nakydali, ač byl větší a čistší karakter než onen. Svou reformací jmenují bohem za nejdražší statky všeho lidstva, ale kde je učil bojovati za svobodu svědomí, kde to byl prý [illegible] rozsvítil pochodeň světla nad Evropou, jenž vztýčil prapor svobody a rovnosti před veškerým světem."

Velebníček rozpálil se. Hleděl v rozhorlení vzhůru, až se tiché dávali a [illegible] obličej. Ale on [illegible] nepozoroval. Zabrán úplně v oblíbený předmět svého hovoru, nepozoroval si ani, že těsně vedle něho vykračoval již chvilku člověk, který každé slovo jeho s nakloněním chytal.

"Náš, náš, velebníčku," zvolal muž, když se byl páter Romuald na okamžik odmlčel, aby dechu nabral. "Takových kazatelů bodné a bude nám i věřících přibývati!"

Byl to mlynář Křížek, jenž v modrém sosatém kabátě, s dýmkou v kapse vypravil se v podvečer z domu, aby si zašel někam do hospůdky. Fortin i velebníček srdečně se s ním pozdravili, a Křížek sám netajil se s potěšením, že zase setkává se v Fortinem.

"Nu, nic za zlé, ale teď se ni o vás nebojím, když tuhle velebný pán si vás vzal do práce," řekl s radostným smíchem, tiskna Fortinovi ruce.

"Dám se rád přesvědčiti," odvětil Fortin, "a jak vidíte, hledám pravdu!"

"A najdete ji, pane, najdete! A že pravda je na naší straně, věřím, že budete i vy brzy s celou duší s námi! — Ale teď, velebníčku, abychom také trochu pomýšleli na pozemské věci. Kam pak máte namířeno?"

"Nu, pojďme zase jednou mezi své! Toť víte, když nás tam několik dnů neviděli, ztratili stopu a můžeme si zase bezpečně pohovořiti," rozhodl kněz, a Fortin ochotně se připojil.

Bylo již po desáté, když Fortin s hlavou těžkou a unaven vracel se od "vorlíčků" z vlastenecké společnosti k domovu. Bylť tam měl těžký boj, poněvadž oběma sokům jeho dostalo se horlivých pomocníků v Ledovci i Květoslavu, kdežto on zůstal se svými náhledy osamocen.

Opouštěje hospůdku, sám sobě přiznával, že neodchází jako vítěz, ač k porážce se také znáti nechtěl. Leč přece cítil, že tito lidé nejsou tak směšní a malicherní, jak se mu z počátku byli zdáli a jejich věc že není tak slabou. Ale dosud se bránil, posud nechtěl zříci se svých vysněných ideálů, jež spatřoval ne v boji národa s národem, nýbrž v tom, aby veškero lidstvo podalo si ruku k vytvoření nových poměrů, z nichž konečně by vykvetl toužený ráj na zemi.

Teprve když kráčeje ztichlým Koňským trhem blížil se k svému zatímnímu bytu "u Turků", odkudž přes náměstí viděl ku Krakovské ulici, vzpomněl si zase na Celestinu, jejíž obraz byla tuhá šarvátka z mysli jeho na čas vytlačila. Fortin bezděky stanul před domem a dlouho pohlížel v tu stranu, kde dlela ona, první to bytost, jež vyrušila ho z dřívější jeho duševní rovnováhy.

XII.

Na náměstí ostrova Kampy, skoro již u samého kamenného mostu, nacházel se před šedesáti lety nízký, jednopatrový, ale přece dosti rozlehlý dům. Dvůr domu se všech čtyř stran obklopen byl pavlačí, s kteréž vcházelo se do malých místností, jež obyvatelům domu sloužily pouze jako kuchyně, z kuchyně pak skoro ve všech těch bytech vedly dvéře do pokoje, jenž okny vedl na náměstí nebo "k vodě".

Bylyť to tedy samé malé příbytky o dvou světnicích a ne nazbyt světlých místnostech, a v nich se usídlili malí lidé, totiž řemeslníci a podobná drobotina, požehnaná hojně dětmi, ale za to tím méně jinými pozemskými statky. — V přízemí domu vedle několika ještě menších a ještě temnějších bytů byl krámek hokyně a krámek i spodo dílna ševce příštipkáře, jenž mezi četnou zdejší chudinou měl hojně zákazníků. Ale nepatrný, zpustlý a špinavý tento domek měl svou chloubu, měl něco, na čem si všecko to drobné sousedstvo nemálo zakládalo. Byla tu totiž v domě také jedna "půl partaj", tak to pravilo vznešeně.

Obývali v hořejším patře dva pokoje [illegible] s [illegible], jaké se tehdy říkalo "elkovým", a kterou by snad za našich dnů i přes její krásné pohodlné [illegible] kamna [illegible] bylo se [illegible] jak zavříti dala.

Touto "půl partají", ku které veškero sousedstvo pohlíželo s uctivou [illegible], [illegible] trochu s [illegible] byl pensovaný [illegible] kapitán Elbing se svými dvěma dcerami Charlottou a Vandou.

Hejtman Elbing byl [illegible] sousedy i v okolí věřilo — pensovaný rakouský důstojník, což mu dodávalo velikého lesku a vážnosti, poněvadž v oněch dobách byl důstojník vůbec a hejtman ještě více velikým pánem. Při tom byl rodem Polák a uměl trochu česky i rád si česky promluvil, což mu získávalo mezi malými lidmi v jeho okolí tím více obliby.

Byl to starý pán ctihodného, martiálního zevnějšku. Měřil bezmála šest stop staré míry, což mělo za následek, že musil se vždy trochu shýbnouti, když s vysokým cylindrem na hlavě vcházel s pavlače do dveří svého bytu. Vysoké a široké čelo věnčené valně již prošedivělým vlasem, jiskrné oči v hlubokých důlcích, velký, ostrý a mírně zahnutý nos, ústa zdobená mohutným knírem a ozbrojená velkými, trochu zažloutlými zuby, to byl obličej hejtmana Elbinga.

Pan kapitán — jak se Elbing vždy sám představoval — na první pohled byl člověk celkem velmi sympatický. Rysy tváře ušlechtilé buď byly uloženy přísně a vážně v záhyby stářím vytvořené nebo zlahodněny byly vlídným úsměvem. Také energické vystupování a hlučný způsob mluvy, provázený častým proklínáním, slušelo starému vojáku. Ale kdo si pana kapitána sám nepozorován prohlédl a při tom uměl trochu čísti v lidských tvářích, byl bezděky pojat jakousi nedůvěrou. I ten vlídný úsměv i ono dobromyslné brnění a hlučení, ba i to energické vystupování při delším pozorování zdálo se jako dobře nastudovaná úloha a nikoliv jako vlastní povaha starého důstojníka. V očích jeho zejména když sám nepozorován někoho úkosem si prohlížel, kmitlo časem cosi odporně slídivého, kolem rtů zahrál podivný a nepříjemný úsměv a stalo se nejednou, že statečný a energický pán plížil se ke skupině svých rozmlouvajících přátel mnohem jinak, než jakoby je chtěl na něčem překvapiti.

Ale toho si asi v kruzích, s nimiž se hejtman Elbing stýkal, nikdo nepovšiml, ba nikoho ani nenapadlo starého ctihodného pána nějak stopovati. Bylť svým postavením a svou minulostí, jež všem byla známa jen z jeho vypravování, povznesen nade všecku možnost podezřívání.

Hejtman Elbing vypravoval o sobě, že pochází z východopruské šlechty, že bojoval za svobodu a jednotu Polsky před půl staletím rozdělené proti Rusku, že v revoluci r. 1830 ve Varšavě prováděl skutky hrdinství, až padl do zajetí Moskalů, z něhož však se vysvobodil útěkem na půdu rakouské Haliče. Zde zalíbil se zemskému veliteli, jenž ho přijal do svazku rakouské armády jako důstojníka, ale i člověka, jenž svou oddaností mohl rakouské věci prokázati mnohé služby. Hejtman Elbing totiž nenáviděl Prusa i Rusa a věřil, nebo aspoň ujišťoval, že Polsko může býti spasena jen pod ochranou rakouskou.

To se dalo vyrozumět vysvětlovati nesnadno, poněvadž by to bylo v [illegible] diplomatům mohlo způsobiti nepříjemné rozpaky s Berlínem i Petrohradem, ale Poláci, kteří takového náhledy na pravém místě a s náležitou opatrností dovedli říkati, byli velice oblíbeni.

Získati si vážené vavřínů v rakouských službách nebylo sice Elbingovi dopřáno, poněvadž k tomu právě nebylo příležitosti, ale za to osvědčil se jako důstojník generálního štábu při opevňovacích pracích a pak jako rakouský "ataše" v Krakovské republice, v kterémžto samostatném zbytečku někdejší polské slávy rakouští diplomati stále hulí různé pletichy.

Na penzi dostal se kapitán Elbing pro souboj s jakýmsi vysoce postaveným pánem, o čemž mluvíval velice tajemně, ale také velice neurčitě, což bylo ostatně pochopitelno, poněvadž o takových věcech se vůbec mnoho nemluvívá. Jisto bylo, že kapitán měl modrý arch na penzi, což Elbing, na kterýžto arch vyplácena mu byla měsíční dosti velká penze z zemské pokladny, poněvadž totiž nemělť tenkrát, o někoho zastavený v kterémžto případě pak ovšem chodil s archem pro peníze ten "kdosi". Ale také stejně jisto bylo, že důstojníci, zejména Poláci nebo takoví, kteří nějaký čas v Haliči při posádkách strávili, s Elbingem jaksi neradi se stýkali, ač on sám společnost vojenskou velmi rád vyhledával. Pokračování.

Čistota a krása.

Severovo Léčivé kožní mýdlo je mýdlem čistým pro všeobecnou potřebu při toiletě a koupeli. Ono nejen že čistí, nýbrž i obnovuje, zachovává a okrašluje pleť. Zabraňuje tvoření se lupů, vyrážek a jiných nešvarů kožních. Na prodej ve všech lékárnách. Cena 25c. — Malý vzorek na zkoušku zašle na požádání W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Ia.

PROČ JE TO

že tak mnoho rodin, které zpočátku měly valný prospěch ze používání Dra. Petra Hoboka, podržují si ho nyní stále jako svého domácího léku?

DRA. PETRA

HOBOKO

Protože ono jde přímo na kořen zla, nečistota v krvi. Je připraveno z čistých zdraví prospívajících kořínků a bylin a je v užívání po více než sto roků — dosti důkazu to dobře dokazuje jeho hodnotu.

Ne jako jiné léky, nelze ho dostati v lékárnách, nýbrž dodává se toliko přímo od jednotlivých zvláštních jednatelů. Piště:

DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.,

112-118 So Hoyne Ave., CHICAGO, ILL.

Čtyry sta tisíc párů střevíců

PRODÁVÁME ROČNĚ

z nejlepší kůže.

Nejlepší svršky a výtečné podešve

To jest stručný popis střevíců, vyráběných v naší továrně. Sto českých obchodníků na západě prodává tuto obuv. R. Z. znamená nejlepší obuv pro rolníka a dělníka a střevíce označené hvězdou a půlměsícem jsou nejlepší střevíce pro ... Žádejte je u Vašeho obchodníka. 45v26

F. P. KIRKENDALL & CO.,

OMAHA, NEB.

Nejstarší a nejlepší místo pro schůzku jest

ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC.

v čísle 1306 Farnam ulice.

Pravá importovaná piva na čepu. PLZEŇSKÉ z Měšťanského pivovaru v Plzni v Čechách. Hobrau Munich Bavaria pivo. Pivo Anheuser-Bush s světoznámé Faust získalo rozsáhlou reputaci.

Kavárna pro dámy nalézá se na druhé podlaze. 40tf

JETTER BREWING CO.

vaří to nejlepší pivo.

Pouze ze sladu a chmele. 2tf Objednejte si bednu dnes!

Čís. 1005.—Zaručeno firmou W. F. Severa Co., dle zákona o čistotě potravin a léků ze dne 30. června 1906.

ZBAVTE SE TOHO KAŠLE!...

Všichni ti, jež trápí kašel, naleznou okamžité úlevy, jestliže budou užívati lék, kterýž přestál zkoušku kolika let a osvědčil se v každém případě výborně. Učiníte dobře, budete-li v takovém případě užívati lék, který obsahuje ty nejúčinnější, tišící a léčivé látky. Tím jest bez odporu

Severův Balsám pro plíce.

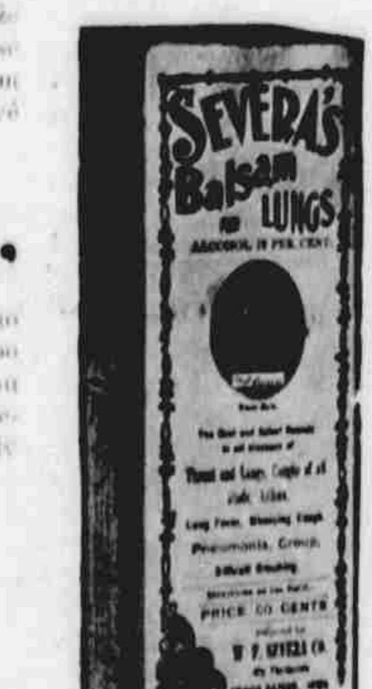

Uspokojí vás v každém případě, jméno "Severa" zaručuje jeho výbornou léčivou vlastnost, kterouž vyznamenává se tento lék po celou dobu, od kdy byl dán do prodeje. Účinky toho léku jsou rychlé, jisté a příjemné. Jest to ideální přípravek ve všech plicních chorobách. Příjemné chuti. Pravý přítel matky, kdykoliv děti její jsou stíženy v zimě kašlem. Cena 25 a 50 centů.

Pan Jan Reppa, z Houtzdale, Pa., nám píše: "Oznamuji Vám, že Váš Balsám pro plíce v mé domácnosti, kde před tím celé noci spát jsme nemohli pro kašel, který trápil naši dceru, takřka zázračnou mocí se proukázal, neboť kašel přestal úplně po užití jedné láhve. Začež přijměte můj dík."

Ptáte-li se na Severovy léky, hleďte na to, abyste je vždy dostali. Prodává je každý lékárník. Buďte však jisti a žádejte výhradně jen Severovy léky.

Výtečný prostředek

proti bolestem, křečím, bolavostím, otoklinám a zánětům ať již z té neb oné příčiny, proti všem revmatickým a neuralgickým bolestem jest

Severův

Olej sv. Gotharda.

Ve všech zkouškách se osvědčil. Jest nejen dobrým linimentem, jest něčím skutečně cennějším. Pouze k zevnějšímu upotřebení. Nepřekonatelný. Cena 50 centů.

proti všem nepořádkům krve, kteréž dlužno očekávati s příchodem jara, jako různé kožní vyrážky, uhry, nečistou krev, ano i chudokrevnost, jest

Severův

Krvečistitel.

Působí přímo na krev, podporuje její zdravou činnost, vypuzuje jedovaté součástky z krve a odporučuje se proto jako nejlepší jarní lék. Cena $1.00.

LÉKAŘSKÁ PORADA ZDARMA.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA